

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»
№ 5 від 26.12.2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 111 від 30.12.2024

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації
за темою
«Концептуальне оновлення географічної освіти і державні
стандарту»
“Conceptual Modernization of Geographic Education and State
Standards”**

Укладачі: Грінченко О.І., старший викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти; Саввіч О.М., викладач кафедри соціально-гуманітарної освіти

Цільова група: учителі / викладачі географії, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри соціально-гуманітарної освіти
20.12.2024 № 5

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. №1225 «Про затвердження професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти"» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

МЕТА: професійний розвиток учителів / викладачів географії відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток / формування / удосконалення набутих компетентностей або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року № 1225, у межах професійної вчителя / викладача географії.
 - А2. Предметно-методичної компетентності
 - Г3. Оцінювально-аналітичної компетентності
2. Поглибити / розширити знання вчителів / викладачів географії з питань концептуального оновлення географічної освіти відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти.
3. Удосконалити вміння вчителів / викладачів географії щодо використання сучасних освітніх технологій на уроках географії.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма курсів підвищення кваліфікації за темою *«Концептуальне оновлення географічної освіти і державні стандарти»* розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2025 р. № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».

Актуальність освітньої програми обумовлена необхідністю підготовки вчителів / викладачів географії до концептуального оновлення організації освітнього процесу на уроках географії з використанням актуальних технологій та методик навчання, реалізації вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Освітню програму курсів підвищення кваліфікації за темою «Концептуальне оновлення географічної освіти і державні стандарти» розроблено з урахуванням положень: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225 “Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність учителя.

Обсяг: 30 годин (1 кредит)

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою

Основними формами організації освітнього процесу на курсах підвищення кваліфікації за темою *«Концептуальне оновлення географічної освіти і державні стандарти»* є лекції теоретичного конструювання, інтерактивні лекції, тренінгові заняття. Специфіка реалізації ОП полягає в засвоєнні нових принципів побудови освітнього процесу на уроках географії відповідно до ідей і вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонуваній освітньою програмою зміст з метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх в розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* матеріали (презентації) навчальних занять, цифрові освітні ресурси, ноутбук, проєктор з інтерактивними функціями / інтерактивна панель;
- *для дистанційного навчання:* матеріали (презентації) навчальних занять, цифрові освітні ресурси, ноутбук.

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти;
- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами географії;

- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів географії.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- здійснювати оцінювання і аналіз результатів навчання учнів відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.

Компетентності:

- **A2. Предметно-методична** (здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти, визначених державними стандартами освіти; здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти);
- **ГЗ. Оцінювально-аналітична** (здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти; здатність аналізувати результати навчання здобувачів освіти).

КУРИКУЛУМ
курсів підвищення кваліфікації
учителів / викладачів географії за темою
«Концептуальне оновлення географічної освіти і державні стандарти»

№ з/п	Назва модуля	К-сть год / кредитів
1.	Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності	6 / 0,2
2.	Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності	8 / 0,3
3.	Сучасні підходи до організації освітнього процесу	12 / 0,4
4.	Діагностико-аналітичний	4 / 0,1
	Разом год / кредитів	30 / 1

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
курсів підвищення кваліфікації
учителів / викладачів географії за темою
«Концептуальне оновлення географічної освіти і державні стандарти»

№ тем и	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1.	Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до організації освітньої діяльності		
1.1	Законодавчі аспекти професійної діяльності педагога	A3.1, B2.2, Г2.3	2
1.2	Використовуємо цифрові технології в освітньому процесі з географії	A3, Д1.3	2
1.3	Безпечний інформаційний простір сучасної освіти	A3.1, B2.2, B2.1	2
	<i>Усього годин за модулем</i>		6
2.	Модуль 2. Концептуальні засади оновлення змісту освітньої діяльності		
2.1	Від державних стандартів до уроку: моделюємо сучасний освітній простір з географії	A2.1, A2.2, Г2	2
2.2	Сучасна модель уроку географії: дизайн, технології, ефективність	A2, B3.1, Г1	2
2.3	Реалізація ідей сталого розвитку в географічній освіті	A2.3, B2.3, B2.3	2
2.4	Оцінювання результатів навчання з географії: нові підходи та технології	Г1.1, Г3	2
	<i>Усього годин за модулем</i>		8
3.	Модуль 3. Сучасні підходи до організації освітнього процесу		
3.1	Технології діагностування та подолання навчальних втрат з географії	A2.2, A2.4, B1.1	2
3.2	Інноваційність у педагогічній практиці учителя географії	A2.4, A3.2, Г2.2	2
3.3	SMART-освіта: розвиваємо м'які навички на уроках географії	A2.2, A2.3, A3.3,	2
3.4	Практичні інструменти розвитку предметних компетентностей з географії	A2.2, Г1.2, Г2.2	2

3.5	Як підготувати учнів до НМТ (блок географії)	A2.2, Г1.1, Г3.2	2
3.6	Збереження соціального та психологічного здоров'я здобувачів освіти в умовах воєнного стану	Б1.1, Б2.2, Б3.1	2
Усього годин за модулем			12
4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний		
4.1	Настановне заняття. Вхідне діагностування	Д1	2
4.2	Підсумкове тестування	Д1	2
Усього годин за модулем			4
Разом годин / кредитів за освітньою програмою			30 / 1

Рекомендована література

1. Головіна О. «Нова українська школа». Емпатія, або навіщо говорити з дітьми про почуття. URL: <https://nus.org.ua/articles/empatiya-abo-navishho-govoryty-z-ditmy-pro-pochuttya/>
2. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <http://surl.li/kenu>
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
5. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів: навч.-метод, посіб. Київ, 2018. 174 с.
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/66d/ffe/c4c/66dffec4c92d2958213439.pdf>
7. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посібник / Автори-укладачі: О. Пошетун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002. – 136 с.
8. Концепцію національно-патріотичного виховання в системі освіти України та Заходи щодо її реалізації до 2025 року (Наказ МОН № 527 від 06.06.2022 року, зі змінами Наказ МОН № 586 від 23 червня 2022 року). URL: <http://surl.li/ceowq>
9. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
10. Лайфхаки для ефективного спілкування: як комунікувати, що читати та яких помилок уникати. URL: <http://surl.li/cuzxz>
11. Методичні рекомендації: «Небезпечні квести для дітей: профілактика залучення»(схвалені для використання в загальноосвітніх навчальних закладах Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 16.06.2017). URL: www.facebook.com/lastradaukraine
12. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.12.2020 № 1504 «Деякі питання професійного розвитку науково-педагогічних працівників» URL: <https://cutt.ly/EFkPV0H>
13. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
14. Нова українська школа: путівник для вчителя 5–6 класів : навчально-методичний посібник / за ред. А. Л. Черній; відп. за вип. В. М. Салтишева. Рівне : РОІППО, 2022. 168 с.
15. Нові вимоги, підходи до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та його функції: методичні рекомендації [Електронне видання] / А.С.

Остапенко, Ю.А. Посмітна, О.І. Грінченко, О.В. Григорович, С.В. Клімова, З.І. Кравченко, О.О. Моліна, Л.Ю. Огньова, Ю.В. Радченко, О.О. Румянцева-Лахтіна, О.М. Саввіч, Л.А. Синиця, С.Б. Ставицький, С.Г. Федченко, Г.С. Яценко.; за заг. редакцією Л.Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2024. – 84 с.

16. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів: сутність і методика здійснення / О. В. Онопрієнко // Український педагогічний журнал. - 2016. - № 4. - С. 36-42.

17. Осіна Н.А. Технології та інструменти розвитку критичного та креативного мислення. URL: <http://nmc-ptp.zp.ua/wp-content/uploads/2015/04/Tehnolohiji-ta-instrumenty-rozvytku-u-krytychnoho-ta-kreatyvnoho-myslennya-Osina-N.A..pdf>

18. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах ЗЗСО з навчанням українською мовою URL: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?gid=337295027#gid=337295027>

19. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання / Олена Пометун. - Київ : [Б. в.], 2007. - 141 с.

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>

21. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

22. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>

23. Соціальні навички – ключ до успішного життя. URL: <http://surl.li/crrbf>

24. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2024/09.08.2024/typova-osvitnya-prohrama-dlya-5-9-klasiv-zzso-1120-vid-09082024.pdf>

25. Універсальний дизайн в освіті: посібник / Під заг. ред. Софій Н. З. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 76 с.

26. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. О. Пометун. Київ, 2020. 104 с.

27. Формувальне оцінювання: означення, техніки і інструменти [Електронний ресурс] : [блог] : україн. версія - Режим доступу : <https://formativeasua.blogspot.com/> (дата звернення: 09.05.2022). - Назва з екрана.

28. Що таке емоційний інтелект? URL: <https://kalamar.ua/emotion-intellekt/>

29. Які навички варто розвивати, щоб бути успішними у майбутньому.
URL:<http://surl.li/cuzyj>